

Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Isikut tõendavate dokumentide seaduse muutmine

Isikut tõendavate dokumentide seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „väljaandmist“ sõnadega „ja e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmist“;
- 2) paragrahvi 3 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „on“ sõnadega „käesoleva seaduse alusel välja antud“;
- 3) paragrahvi 4¹ täiendatakse pärast sõna „läbivaatamise“ sõnadega „või muu käesolevas seaduses sätestatud menetluse“;
- 4) 3. peatüki pealkirja täiendatakse pärast sõnu „sertifikaadi kehtetuks tunnistamine“ sõnadega „ja e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmine“;
- 5) paragrahvi 9 lõike 3 punktis 11 asendatakse sõnad „välislepingu, seaduse või selle alusel antud muu õigustloova aktiga“ sõnadega „välislepingu või seadusega“;
- 6) paragrahvi 9² lõikes 5 asendatakse sõnad „dokumendi väljaandmise menetluse käigus“ sõnadega „käesolevas seaduses sätestatud menetlustes“;
- 7) paragrahvi 9² lõige 7¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7¹) Haldusorgan võib kasutada dokumendi taotluses või e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotluses (edaspidi koos *taotlus*) esitatud kontaktandmeid, et saata isikule käesolevas seaduses sätestatud menetluse või selles väljaantud dokumendi või e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse kohta teade.“;
- 8) paragrahvi 9² lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Haldusorgan võib edastada käesoleva seaduse § 15² lõikes 3 nimetatud andmeid kolmandale isikule selleks, et selgitada välja ja kontrollida käesolevas seaduses sätestatud menetlustes tähtsust omavaid asjaolusid.“;
- 9) paragrahvi 9² lõike 8¹ teist lauset täiendatakse pärast sõna „viivitamata“ sõnadega „, välja arvatud juhul, kui andmete töötlemine on lubatud kolmandale isikule seadusega pandud ülesande täitmiseks“;
- 10) paragrahvi 9² lõige 8² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8²) Politsei- ja Piirivalveamet võib edastada riigi poolt ettevõtlus- ja elamumajanduslaenude tagamiseks asutatud sihtasutusele (edaspidi *sihtasutus*) päringu peale e-residendi elektroonilise

identiteedi vahendi kasutamise õiguse kohta ja selle õiguse menetluses kogutud järgmisi andmeid:

- 1) e-residendi ees- ja perekonnanimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg, sugu, kodakondsus ning kontaktandmed;
- 2) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse ja e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kehtivusaeg;
- 3) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotlemise eesmärk ja plaanitava tegevuse kirjeldus ning taotlemise põhjendus.“;

11) paragrahvi 9² lõige 8⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8⁴) Sihtasutus säilitab käesoleva paragrahvi lõikes 8² nimetatud andmeid kuus aastat e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest või e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmisest arvates või kuni e-residendi digitaalse isikutunnistuse või e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse kehtetuks tunnistamiseni.“;

12) paragrahvi 9² lõige 8⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8⁴) Sihtasutus säilitab käesoleva paragrahvi lõikes 8² nimetatud andmeid kuus aastat e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmisest arvates või kuni e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse kehtetuks tunnistamiseni.“;

13) paragrahvi 9² lõike 9 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Haldusorgan võib koguda käesolevas seaduses sätestatud menetlustes tähtsust omada võivate asjaolude kohta käesoleva seaduse § 15² lõikes 3 nimetatud andmeid andmekogust, teiselt avalik-õiguslikke ülesandeid täitvalt asutuselt ja isikult ning eraõiguslikult isikult.“;

14) paragrahvi 11¹ pealkirjast jäetakse välja sõnad „dokumendi väljaandmisel“;

15) paragrahvi 11¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Dokumendi väljaandmise ja elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotlemise korral kontrollib dokumendi väljaandja või elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andja taotleja isikusamasust kehtiva dokumendi ja isikut tõendavate dokumentide andmekogusse ning automaatse biomeetrilise isikutuvastuse süsteemi andmekogusse (edaspidi *andmekogu ABIS*) kantud isiku tuvastamise andmete alusel.“;

16) paragrahvi 11¹ lõikes 2 asendatakse sõnad „, tuvastab dokumendi“ sõnadega „ega elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigust, tuvastab“;

17) paragrahvi 11³ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 11³ lõikest 4 jäetakse välja sõnad „,või Euroopa Liidu liikmesriigi välisesindusele“;

19) paragrahvi 12² lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;

20) paragrahvi 13 lõiget 1 täiendatakse punktiga 9 järgmises sõnastuses:

„9) kui dokumendi kasutaja isikusamasust ei ole käesoleva seaduse § 12¹ lõike 2⁶ kohaselt kontrollitud kolme kuu jooksul arvates dokumendi kättesaamisest.“;

21) paragrahvi 14 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahvi 15 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 15. Dokumendi väljaandmise, e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise ja nende kehtetuks tunnistamise korraldamine“;

23) paragrahvi 15 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „väljaandmise“ sõnadega „ja e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise“;

24) paragrahvi 15 lõiget 4 täiendatakse punktiga 9 järgmises sõnastuses:

„9) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse.“;

25) paragrahvi 15 lõike 5 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

26) paragrahvi 15 lõiget 5 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) kontrollib e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotleja või e-residendi isikusamasust.“;

27) paragrahvi 15 lõikes 6 asendatakse sõnad „Dokumendi taotlejalt“ sõnadega „Käesolevas seaduses sätestatud menetluses“;

28) paragrahvi 15 lõikes 7 asendatakse sõnad „Dokumendi väljaandmise taotlemisel fotole esitatavad“ sõnadega „Käesolevas seaduses sätestatud menetluses esitatava foto või näokujutise“;

29) paragrahvi 15² lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Andmekogu pidamise eesmärk on tagada avalik kord ja riigi julgeolek isiku tuvastamise ja isikusamasuse kontrollimise ning käesolevas seaduses sätestatud menetluse ja sellega seotud andmete, sealhulgas isikuandmete, töötlemise kaudu.“;

30) paragrahvi 15² lõike 3 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Andmekogu pidamise eesmärgi ja Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses või määruses sätestatud ülesande täitmiseks töödeldakse isiku tuvastamise ja isikusamasuse kontrollimise andmeid ning käesolevas seaduses sätestatud menetluses kogutud isikuandmeid ning sellises menetluses antud haldusakti ja sooritatud toimingu kohta järgmisi andmeid.“;

31) paragrahvi 15² lõiget 3 täiendatakse punktidega 24¹ ja 24² järgmises sõnastuses:

„24¹) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmed;

24²) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi andmed;“;

32) paragrahvi 15⁴ lõikes 1 asendatakse sõnad „käesoleva seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud dokumentide ning diplomaatilise passi väljaandmise menetlustes“ sõnadega „käesolevas seaduses sätestatud menetlustes“;

33) paragrahvid 20¹–20³ tunnistatakse kehtetuks;

34) paragrahvi 20⁴ pealkirjas asendatakse sõnad „väljaandmise ja kehtivuse kaotamise erisused“ sõnadega „väljaandmine ja kehtivuse kaotamine“;

35) paragrahvi 20⁴ lõikes 1 asendatakse sõnad „digitaalne isikutunnistus on digitaalne isikutunnistus“ sõnadega „digitaalne isikutunnistus on digitaalne dokument“;

36) paragrahvi 20⁴ täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Mobiil-ID vormis digitaalne isikutunnistus ja sellega seotud digitaalset tuvastamist ning digitaalset allkirjastamist võimaldavad sertifikaadid kehtivad kuni viis aastat.“;

37) paragrahvi 20⁵ lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „antakse välja“ sõnadega „vähemalt 18-aastasele“;

38) paragrahvi 20⁹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandja tuvastab taotleja isiku või kontrollib tema isikusamasust taotlemisel esitatud isikuandmete, sealhulgas biomeetriliste andmete, välisriigi kehtiva biomeetrilise reisidokumendi andmete alusel ja käesoleva seaduse § 11¹ lõike 1 või 2 kohaselt, arvestades käesolevas peatükis sätestatud erisusi.

(2) Isiku tuvastamiseks või isikusamasuse kontrollimiseks kasutatava välisriigi biomeetrilise reisidokumendi kiibil olevate isikuandmete õigsuses peab olema võimalik veenduda.

(3) E-residendi digitaalse isikutunnistuse taotleja pöördub isiklikult isiku tuvastamiseks või isikusamasuse kontrollimiseks isikutunnistuse väljaandja asukohta või Eesti välisesindusse isikutunnistuse väljastamisel.

(4) E-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandja võib selle väärkasutuse ärahoidmiseks ning e-residendi õiguste ja huvide kaitseks nõuda, et e-resident pöörduks isiklikult väljaandja asukohta või Eesti välisesindusse.“;

39) paragrahv 20¹² tunnistatakse kehtetuks;

40) 5². peatükk tunnistatakse kehtetuks;

41) paragrahvi 29 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „välismaalasele“ sõnadega „ilma tema taotluseta“;

42) seadust täiendatakse peatükiga 7¹ järgmises sõnastuses:

„7¹. peatükk
E-RESIDENDI ELEKTROONILISE IDENTITEEDI VAHEND

§ 34⁴. E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus

(1) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse annab Politsei- ja Piirivalveamet vähemalt 18-aastasele välisriigi kodanikule, kellel ei ole käesoleva seaduse § 2 lõike 2 punktis 1 või 1² nimetatud kehtivat dokumenti ja kes ei taotle seda e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigusega samal ajal.

(2) E-residendile elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise eesmärk on soodustada Eesti majanduse, teaduse, hariduse või kultuuri arengut, luues võimaluse kasutada e-teenuseid Eesti elektroonilise identiteedi vahendiga.

(3) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus antakse kehtivusajaga kuni kuus aastat.

(4) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotlus esitatakse Politsei- ja Piirivalveameti iseteeninduses.

(5) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotleja ja e-resident on kohustatud võimaldama enda biomeetriliste andmete töötlemist.

(6) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotlus jäetakse läbi vaatamata, kui isik keeldub selleks vajalike andmete, sealhulgas biomeetriliste andmete, andmisest.

(7) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotleja on kohustatud tõendama või põhistama e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise aluseks olevaid asjaolusid. Tõendama ja põhistama ei pea neid asjaolusid, mis on haldusorganile teada või on üldtuntud.

(8) Isiku taotluse e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmiseks võib jätta läbi vaatamata, kui sama isiku suhtes on varem keeldutud e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandmisest või elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmisest ning isik ei tõenda, et asjaolud on muutunud.

(9) E-resident teavitab Politsei- ja Piirivalveametit oma kontaktandmete ning välisriigi biomeetrilise reisidokumendi andmete muutumisest.

§ 34⁵. E-residendi elektroonilise identiteedi vahend

(1) E-residendi elektroonilise identiteedi vahend:

1) vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 910/2014 (e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ) (ELT L 257, 28.08.2014, lk 73–114) artikli 8 lõike 2 punktis c sätestatud kõrgele usaldusväärsuse tasemele;

2) omab kehtivat e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduse 2¹. peatükis sätestatud otsust e-identimise süsteemi kõrge usaldusväärsuse taseme samaväärsuse vastavuse kohta;

3) sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 910/2014 artiklis 28 sätestatud nõuetele vastavat e-allkirja kvalifitseeritud sertifikaati.

(2) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutusele võtmise korraldab sihtasutus.

(3) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi võib anda üksnes kehtivat e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigust omavale isikule.

(4) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigust omaval isikul võib olla üks e-residendi elektroonilise identiteedi vahend.

(5) Kui e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus lõpeb või tunnistatakse kehtetuks, tunnistatakse kehtetuks ka e-residendi elektroonilise identiteedi vahend ja sellega seotud sertifikaadid.

§ 34⁶. Isiku tuvastamine ja isikusamasuse kontrollimine

(1) Politsei- ja Piirivalveamet tuvastab taotleja isiku või kontrollib tema isikusamasust taotlemisel esitatud isikuandmete, sealhulgas biomeetriliste andmete, välisriigi kehtiva biomeetrilise reisidokumendi andmete alusel ja käesoleva seaduse § 11¹ lõike 1 või 2 kohaselt, arvestades käesolevas peatükis sätestatud erisusi.

(2) Isiku tuvastamiseks või isikusamasuse kontrollimiseks kasutatava välisriigi biomeetrilise reisidokumendi kiibil olevate isikuandmete terviklikkuses ja autentsuses peab olema võimalik veenduda kogu e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse kehtivuse ajal.

(3) Politsei- ja Piirivalveamet võib elektroonilise identiteedi vahendi väärkasutuse ärahoidmiseks ning e-residendi õiguste ja huvide kaitseks nõuda, et e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotleja või e-resident pöörduks isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse või Eesti välisesindusse.

§ 34⁷. E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmine ja sellest keeldumine

(1) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotlus tagastatakse läbi vaatamata, kui taotleja on sellise riigi kodanik, milles on suurem rahapesuoht või terrorismi rahastamise oht või millega Eestil puudub justiits-, julgeoleku- või õiguskaitsealane koostöösuhe, välja arvatud juhul, kui taotlejale kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud erisusi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riikide loetelu ja nende kodanikele e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotlemise ja andmise erisused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Valdkonna eest vastutav minister kooskõlastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud määruse eelnõu Välisministeeriumiga.

(4) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmisest keeldutakse, kui:

- 1) isik ohustab avalikku korda või riigi julgeolekut;
- 2) ei ole täidetud käesolevas seaduses sätestatud tingimused;
- 3) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigust taotletakse majandustegevuseks ning esineb majandustegevuse keelamise alus;
- 4) isik ei ole tõsikindlalt tuvastatud või tema isikusamasuses ei ole võimalik veenduda.

(5) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmisest võib keelduda, kui:

- 1) esineb viisa või tähtajalise elamisloa andmisest keeldumise või sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu;
- 2) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmine ei ole kooskõlas käesoleva seaduse § 34⁴ lõikes 2 nimetatud eesmärgiga.

§ 34⁸. E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse kehtivuse lõppemine

E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus lõpeb:

- 1) kehtivusaja lõppemise korral;
- 2) kehtetuks tunnistamise korral;
- 3) e-residendi surma või surnuks tunnistamise korral või
- 4) kui isikule ei ole kuue kuu jooksul e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmisest arvates antud e-residendi elektroonilise identiteedi vahendit.

§ 34⁹. E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse kehtetuks tunnistamine

(1) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus tunnistatakse kehtetuks, kui:

- 1) e-resident selleks kirjalikult soovi avaldab;
- 2) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus on alusetult välja antud;
- 3) e-residendi isikusamasuses ei ole võimalik veenduda.

(2) Kui e-resident ei ole Politsei- ja Piirivalveametit teavitanud oma välisriigi biomeetrilise reisidokumendi andmete muutumisest, tunnistatakse e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus kehtetuks kaks kuud pärast e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise aluseks oleva välisriigi biomeetrilise reisidokumendi kehtivuse lõppemist. Teavitatud välisriigi biomeetriline reisidokument asendab e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise aluseks oleva välisriigi biomeetrilise reisidokumendi.

(3) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse võib tunnistada kehtetuks, kui ilmneb mõni käesoleva seaduse § 34⁷ lõike 4 punktides 1 ja 3 või lõikes 5 nimetatud e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmisest keeldumise alus.

(4) Kui pärast e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmist selgub, et selle õiguse andmise aluseks olevate asjaolude kohta esitati valeandmeid või võltsitud dokumente, on isik kohustatud e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andja nõudmisel dokumentaalselt tõendama selle õiguse andmise aluseks olevaid asjaolusid.

(5) Kui isik ei esita määratud tähtaja jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tõendeid, tunnistatakse e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus kehtetuks valeandmete või võltsitud dokumentide esitamise tõttu.

(6) Politsei- ja Piirivalveamet teavitab e-residenti viivitamata tema elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse kehtetuks tunnistamisest.

§ 34¹⁰. E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse menetlusega seotud andmetöötlus

(1) Andmesubjekti õigust tutvuda e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise või kehtetuks tunnistamise menetluse käigus ning pärast otsuse jõustumist asjassepuutuvate dokumentide või toimikuga võib piirata, kui see võib:

- 1) takistada või kahjustada süüteo tõkestamist, avastamist, menetlemist või karistuse täideviimist;
- 2) kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi;
- 3) ohustada Eesti Vabariigi, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Schengeni konventsiooni liikmesriigi või Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmesriigi julgeolekut;
- 4) ohustada avaliku korra kaitset.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete avaldamise piirangut kohaldatakse järgmistele õigustele:

- 1) saada teada isikuandmete töötlemisest, sealhulgas sellest, milliseid isikuandmeid töödeldakse, samuti töötlemise viisi, meetodit, eesmärki, õiguslikku alust, ulatust või põhjust;
- 2) saada teada isikuandmete saajaid ja avaldatavate isikuandmete kategooriaid ning teavet, kas isikuandmed edastatakse välisriigile või rahvusvahelisele organisatsioonile;
- 3) nõuda isikuandmete töötlemise piiramist;
- 4) esitada vastuväiteid isikuandmete töötlemise kohta;
- 5) saada teavet isikuandmetega seotud rikkumise kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete avaldamise piirangut võib kohaldada ka andmete suhtes, mis on saadud välisriigilt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt.

(4) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotluse läbivaatamata jätmise või taotluse läbivaatamata tagastamise, selle õiguse andmisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise teates märgitakse haldusmenetluse seaduse § 55 lõikes 4 ja § 57 lõikes 1 sätestatud rekvisiidid ning käesoleva seaduse § 34⁴ lõigetes 6 ja 8, § 34⁷ lõigetes 1, 4 ja 5 ning § 34⁹ lõigetes 1, 2, 3 ja 5 sätestatud alus.

(5) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotluse läbivaatamata jätmise või taotluse läbivaatamata tagastamise, selle õiguse andmisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise otsuse peale esitatud vaide lahendamisel ei märgita vaideotsuses neid asjaolusid ega tõendeid, millele vaidlustatav haldusakt tugineb.

§ 34¹¹. Riikliku järelevalve teostamine

(1) E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise üle teostavad riiklikku järelevalvet oma pädevuse piires:

- 1) Politsei- ja Piirivalveamet;
- 2) Kaitsepolitseiamet;
- 3) Maksu- ja Tolliamet.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korrakaitseorganid on pädevad kohaldama korrakaitseseaduse §-des 30 ja 31 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud tingimustel ja korras. Kaitsepolitseiamet võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada julgeolekuasutuste seaduses isikuandmete töötlemise kohta sätestatud.

(3) Rahapesu Andmebüroo võib töödelda e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise menetluses kogutud andmeid ning e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise andmeid, et täita rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 54 lõike 1 punktis 1 sätestatud ülesannet.

(4) Kui muu haldusorgan või teenuseosutaja on oma ülesannete raames kogunud teavet, mis võib olla e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse kehtetuks tunnistamise aluseks, on haldusorgan või teenuseosutaja kohustatud edastama selle teabe Politsei- ja Piirivalveametile.

§ 34¹². E-residendile teenuse osutamine

(1) Avalik-õigusliku või eraõigusliku teenuse osutaja võib otsustada e-residendile elektroonilise identiteedi vahendiga teenuse osutamise või sellest keeldumise, piirata teenuse osutamist või kättesaadavust nii teenuse sisu, ulatuse kui ka juurdepääsuvõimalusega isikute arvu suhtes või kehtestada teenusele juurdepääsu saamiseks täiendavaid nõudeid, sealhulgas nõuda täiendavate andmete ja dokumentide esitamist või isiklikku pöördumist teenuse osutaja asukohta.

(2) Avalik-õigusliku teenuse osutaja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piiranguid seada järgmistel juhtudel:

- 1) e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi eesmärgipärase kasutamise tagamiseks, sealhulgas õigusrikkumiste ärahoidmiseks;
- 2) teenuse toimimise või turvalise kasutamise tagamiseks.

(3) Kui avalik-õigusliku teenuse osutamine seisneb eelkõige andmekogusse andmete esitamises või andmekogu andmete töötlemises, siis kehtestab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirangud andmekogu vastutav töötleja.

(4) Kui avalik-õigusliku teenuse osutamine on laiem kui andmekogusse andmete esitamine või andmekogu andmete töötlemine, siis kehtestab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud piirangud teenuse osutamiseks pädeva asutuse juht või tema poolt volitatud isik.“;

43) paragrahvi 38 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kuni 2028. aasta 29. veebruarini välja antud e-residendi digitaalsed isikutunnistused kehtivad kuni nende kehtivusaja lõpuni või kehtetuks tunnistamiseni ja nendele ei kohaldata käesoleva seaduse § 34⁵ lõikes 4 sätestatud ühe e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi omamise piirangut.“;

44) seadust täiendatakse §-ga 39¹ järgmises sõnastuses:

„§ 39¹. Käesoleva seaduse § 9² lõike 8² punktide 1 ja 2 rakendamine

Kuni 2028. aasta 29. veebruarini välja antud e-residendi digitaalsele isikutunnistusele kohaldatakse selle kehtivusaja lõpuni või kehtetuks tunnistamiseni kuni 2028. aasta 29. veebruarini kehtinud käesoleva seaduse § 9² lõike 8² punktide 1 ja 2 redaktsiooni.“.

§ 2. Konsulaarseaduse muutmine

Konsulaarseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 26 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „§ 48 lõikes 2“ tekstiosaga „§ 48¹“;
- 2) paragrahvi 27¹ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;
- 3) paragrahv 48 tunnistatakse kehtetuks;
- 4) seadust täiendatakse §-ga 48¹ järgmises sõnastuses:

„§ 48¹. E-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotleja või e-residendi isikusamasuse kontrollimine

Konsulaarametnik kontrollib e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse taotleja või e-residendi isikusamasust.“.

§ 3. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 29 punkt 26⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„26⁴) Politsei- ja Piirivalveametile isikut tõendavate dokumentide seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks, sealhulgas e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmiseks, selle andmisest keeldumiseks või kehtetuks tunnistamiseks, samuti ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks ning korrarikkumise kõrvaldamiseks;“;

- 2) paragrahvi 59 täiendatakse lõikega 1³ järgmises sõnastuses:

„(1³) Maksuhalduril on õigus töödelda maksuseaduste, maksualase teabevahetuse seaduse ja käesoleva seaduse rikkumise ohu hindamiseks ja analüüsiks, maksumenetluses tõendina ja rahvusvahelise ametiabi osutamiseks andmeid, mis on talle teatavaks saanud või tema valdusesse jõudnud isikut tõendavate dokumentide seaduse alusel e-residendi digitaalse isikutunnistuse kasutamise üle teostatud riikliku järelevalve käigus.“;

- 3) paragrahvi 59 lõiget 1³ täiendatakse pärast sõna „kasutamise“ sõnadega „või e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise“;

- 4) paragrahvi 59 lõikest 1³ jäetakse välja sõnad „e-residendi digitaalse isikutunnistuse kasutamise või“.

§ 4. Meresõiduohutuse seaduse § 20 lõike 5¹ punkti 2 muutmine

Meresõiduohutuse seaduse § 20 lõike 5¹ punktis 2 asendatakse sõnad „digitaalne isikutunnistus“ sõnadega „elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus“.

§ 5. Perekonnaseisutoimingute seaduse § 51 lõike 1² muutmine

Perekonnaseisutoimingute seaduse § 51 lõikes 1² asendatakse sõnad „digitaalne isikutunnistus“ sõnadega „elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õigus“.

§ 6. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmine

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 31 lõikes 4 asendatakse sõnad „digitaalset isikutunnistust“ sõnadega „elektroonilise identiteedi vahendit“;

2) paragrahvi 43 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kui isiku e-residendi elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmisest keeldutakse või see tunnistatakse kehtetuks isikut tõendavate dokumentide seaduse § 34⁷ lõikes 4 või 5 sätestatud alusel.“;

3) paragrahvi 60 lõikes 5¹ asendatakse sõnad „digitaalse isikutunnistuse väljaandmise, kehtivuse peatamise“ sõnadega „elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise“.

§ 7. Rahvastikuregistri seaduse § 22 lõike 1 punkti 9 muutmine

Rahvastikuregistri seaduse § 22 lõike 1 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9) teade e-residentsuse kohta;“.

§ 8. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 15¹ punktis 1 ja § 272 lõikes 6 asendatakse sõnad „digitaalse isikutunnistuse väljaandmise“ sõnadega „elektroonilise identiteedi vahendi kasutamise õiguse andmise“;

2) paragrahvi 38 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 272¹ tekstist jäetakse välja sõnad „ja välisesinduses 20 eurot“.

§ 9. Seaduse jõustumine

1) Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 2. märtsil.

2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1–4, 6–8, 10, 11, 13–16, 21–24, 26–33, 36, 40 ja 42–44, § 2 punkt 3, § 3 punktid 1 ja 3 ning §-d 4–8 jõustuvad 2028. aasta 1. märtsil.

3) Käesoleva seaduse § 1 punkt 25 ja § 2 punkt 2 jõustuvad 2028. aasta 1. septembril.

4) Käesoleva seaduse § 2 punkt 1 ja § 8 punkt 3 jõustuvad 2030. aasta 15. novembril.

5) Käesoleva seaduse § 3 punkt 4 jõustub 2033. aasta 1. märtsil.

6) Käesoleva seaduse § 1 punkt 12 jõustub 2034. aasta 1. märtsil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 2026